

LIDOVÉ NOVINY

STŘEDA 31. KVĚTNA 2023

NEZÁVISLÝ DENÍK ZALOŽENÝ 1893

CENA 24 Kč | XXXVI/125*

Povinné přilby
na kolo jitrí vášně

Cyklisté bez helmy podstupují téměř dvacetkrát vyšší riziko smrti • Cyklospolek je proti návrhu

LENKA ŠTĚPÁNKOVÁ

PRAHA Na sjíždění kopců i na cestu po vesnici na nákup. Přilbu by měli nosit všichni cyklisté, nově tedy i ti starší 18 let. Počítá s tím pozměňovací návrh poslankyně za ANO Zuzany Ožanové k novele zákona o provozu na pozemních komunikacích.

„Nediskriminujeme cyklisty věkem, ať mají povinnost mít přilbu i ti starší 18 let. Je to pro jejich bezpečí, proto, aby si tu hlavu ne-

rozbili a policejní statistiky vypadaly podstatně lépe,“ uvedla.

Proti návrhu je ministerstvo dopravy či provozovatelé sdílených kol, naopak policie, Státní zdravotní ústav či Besip přilby hájí.

„Cyklistů v silničním provozu přibývá, ať už jde o sport, či dopravu po městě. Ročně na našich silnicích zemře 40 cyklistů. Letos evidujeme od ledna do dubna již 18 obětí. Je důležité, aby cyklisté dávali správně přednost, byli dobře vidět a nosili přilby,“

„I boxeři často trénují v helmách, protože rány na hlavu vůbec nejsou příjemné a můžou zanechat následek.“

profesor
Pavel
Pafko,
chirurg

domnívá se šéf Besipu Tomáš Neřold.

Zastáncem přileb je i známý chirurg Pavel Pafko. „Spadnu-li na hlavu, může mě to stát život nebo těžkou újmu na zdraví, která se povleče někdy až do smrti,“ upozorňuje profesor, který sám v důsledku nehody na kole bez helmy skončil ve vážném stavu na jednotce intenzivní péče.

Návrh Ožanové naopak kritizuje spolek AutoMat, který se věnuje dopravě ve městě a mimo jiné

pořádá soutěž Do práce na kole.

„Přijetí návrhu by vedlo k omezení městské dopravní cyklistiky. Počty úmrtí na silnicích by ale podle dostupných studií výrazně nesnížilo. Není tedy přehnané interpretovat si návrh paní poslankyně jako pouhou snahu o znepríjemnění životů lidí, kteří kolo využívají jako dopravní prostředek po svém městě,“ uvedl Michal Kalina z AutoMatu.

Pokračování a ROZHOVOR
s P. Pafkem na straně 6

Moskva pod
útokem dronů

V noci na včerejšek Kyjev i Moskva čelily náletu dronů. Ukrajinský prezident zároveň oznámil konečné rozhodnutí o načasování dalšího ukrajinského postupu, což může značit poslední krok k dlouho očekávané protiofenzivě. **strana 7**

Vary uvedou sedm
českých premiérů

Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary včera zveřejnil letošní hlavní program. Je v něm sedm českých premiérů i filmy od tvůrců, kteří se již v minulosti prezentovali v Cannes, na Berlinale nebo na Sundance. **strana 9**

První test
prezidenta Pavla

Senát v tajné volbě rozhodne o třech kandidátech do Ústavního soudu, které navrhla hlava státu. **strana 4**

Válkův recept:
výdej léků
„na příděl“

VERONIKA RODRIGUEZ

PRAHA Nic podobného jsme ještě nezažili, shodují se lékaři i lékárníci. Chybí podle nich stále větší počet medikamentů, třeba databáze Státního ústavu pro kontrolu léčiv aktuálně eviduje 5403 výpadků. To je dokonce třikrát víc, než tomu bylo na začátku roku. Zdaleka přitom nejde jen o antibiotika či další přípravky na infekce. Na trhu se nedostává ani řady nenahraditelných léčiv na smrtelné choroby. Z výrobních důvodů se nedá sehnat třeba Mustophoran na rakovinu kůže či tumory hlavy.

Novela zákona o léčivech, se kterou nyní přichází ministerstvo zdravotnictví, přitom podle lékárníků situaci nevyřeší. „Naopak. Ta norma všechno jenom zhorší,“ kritizuje návrh šéf Grémia majitelů lékáren Marek Hampel, který se účastnil připomínkového řízení. Vedení resortu totiž podle něj vůbec necílí na příčinu problému, ale hasí jen jeho následky. „Navíc velmi neobratně,“ tvrdí Hampel.

Například místo aby úřady usnadnily výrobcům cestu na trh, chtějí nedostupné léky vydávat jen „na příděl“. „Lékárna si zkrátka bude moci objednat jen takové množství balení, jaké vydala v předchozích dvanácti měsících. Pokud bude chtít víc, bude se její objednávka považovat za neoprávněnou a lékárna za ni dostane pokutu,“ cituje jedno z opatření v novele Hampel. **Pokračování na straně 5**

SLOUPEK LN

Loupež
sladkého „i“

ZBYNĚK PETRÁČEK

Nedostupnost léků a jejich shánění. Černý obchod s nimi. Kde jsme se s tím setkali? No přece v seriálu 30 případů majora Zemana, v dílu Loupež sladkého „i“. Major Zeman řešil kšefty s inzulinem v roce 1947, kdy platil zákon proti šmelině.

Dnes jsme o tři generace dál. Na majora Zemana se díváme jako na komunistickou agitku a na poměry té doby – tehdy ještě třetí republiky – jako na dávnou historii. Leč není úplně mrtvá. Hýbe-li současným Českem problémem nedostatek léků, má-li ho řešit centrální dozor (Státní ústav pro kontrolu léčiv) a budou-li lékární každý večer sepsávat bilanční hlášení, lze hovořit o přídělovém systému na léky. Tedy nikoli plošném, ale právě na léky nedostatečné. Takové, jakým byl v roce 1947 inzulin.

Jistě, není to totalita, ba ani náběh k ní. Posílí to však centralizované řízení. Včetně takových detailů, že má skončit praxe, kdy si lékární objednávají přípravky od jakéhokoliv distributora. Centrální řízení posiluje leckde. V Maďarsku centrálně zastropovali ceny potravin, ale inflaci tím stejně nezastavili. Zlepší u nás centrální dohled dostupnost léků? Uvidíme v praxi.

Orloj bez tří soch. Restaurátoři včera sundali a převezli k opravě z pražského staroměstského orloje tři sochy – sv. Matěje, Tomáše a Judy Tadeaše – které loni v červenci poškodili vandalové. Během opravy, jež má trvat dva až tři týdny, zůstane orloj v provozu, jen tři jeho okénka budou prázdná. FOTO ČTK

„Nižší DPH zlevnění nepřinese“

MIROSLAV PETR

PRAHA O tři procentní body z 15 na 12 procent má podle tvůrců konsolidačního balíčku klesnout sazba DPH u potravin, stavebních prací, dětských autosedaček, některých léků či pohřebních služeb. Přinese to vítané zlevnění a pomůže snížit inflaci, tvrdí ministerstvo financí. Realita ale bude nejspíš jiná.

„Je velmi reálné, že pro koncové zákazníky to zlevnění nepřine-

se. Ne, že by prodejci chtěli lidi odírat, ale rozdíl v sazbě není tak velký, aby k viditelnému zlevnění motivoval. A v portfoliu dalšího nabízeného zboží nebo služeb tyhle méně zdaněné položky zaniknou,“ reaguje ekonomický expert a ředitel odboru legislativy, práva a analýz Hospodářské komory Ladislav Minčič.

Komora se v tomto duchu vyjádřila i ve svých připomínkách ke konsolidačnímu balíčku více než 50 změn daňových a dalších záko-

nů, sestavenému koaličními stranami s cílem částečného snížení obřího deficitu státního rozpočtu.

O tom, že by zejména potravinářské společnosti zlevňovat právě vlivem nižší sazby DPH, pochybují i další ekonomové. Záleží spíš na síle konkurence v daném oboru a také, zda je dotyčná služba nebo zboží víc nebo méně dostupná na internetu ve výsoké konkurenčním prostředí e-shopů nebo spíš v kamenných provozovnách. Zásadní cenovou

změnu a efekt na spotřebitele či inflaci ale v součtu nelze čekat.

V pondělí své připomínky k balíčku chystaných opatření odeslala ministerstva, úřady, instituce a další organizace. V reakcích zazněla kritika nejen k revizi sazeb DPH, ale i k dalším návrhům, často směrem k plánované regulaci daňových výhod zaměstnaneckých benefity. Podle kritiků hrozí, že je zaměstnavatelé omezí nebo přestanou nabízet. **Pokračování strana 14**
Názory k tématu strany 12 a 13

PŘEDPLATNÉ 225 555 533

Cena: Slovensko 1,40 €

WWW.LIDOVKY.CZ

23125

9 770862 592029